

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 21.12.2009
KOM(2009)693 wersja ostateczna

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

na temat stanu wdrażania zintegrowanej polityki produktowej

SEK(2009)1707

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

na temat stanu wdrażania zintegrowanej polityki produktowej

1. WPROWADZENIE

W dniu 18 czerwca 2003 r. Komisja przyjęła komunikat „Zintegrowana polityka produktowa – podejście oparte na cyklu życia produktów w środowisku”¹. Niniejsze sprawozdanie podsumowuje stan realizacji tej polityki. Uzupełniający dokument roboczy służb Komisji, który towarzyszy niniejszemu sprawozdaniu, zawiera szczegółową analizę.

Koncepcja zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) ma na celu uspoźnienie działań przy zastosowaniu najodpowiedniejszych narzędzi politycznych i angażowaniu zainteresowanych podmiotów, w kierunku bardziej ekologicznych produktów, które łączą mniejsze oddziaływanie na środowisko z lepszym pełnieniem swojej funkcji dla konsumenta. Nawołuje ona do ciągłego ulepszania wytwarzanych i projektowanych produktów i promowania zapotrzebowania na nie wśród konsumentów.

Koncepcja ZPP opiera się na następujących obserwacjach:

- Najsilniejsze negatywne oddziaływanie na środowisko jest spowodowane przez produkcję i korzystanie z dóbr i usług. Sytuacja pogarsza się ze względu na coraz większą liczbę produktów konsumowanych i stosowanych w UE i na świecie.
- Negatywne oddziaływanie produktów na środowisko występuje na różnych etapach ich cyklu życia (w całym łańcuchu produkcyjnym, w fazie użytkowania oraz w fazie unieszkodliwiania produktów na koniec ich przydatności do użycia). Działania naprawcze muszą być tak zaprogramowane, by uniknąć zwyczajnego przenoszenia obciążeń dla środowiska z jednego etapu cyklu życia produktów do drugiego lub do innych obszarów geograficznych.
- Ze względu na ogromną różnorodność produktów i oddziaływań, nie ma jednego narzędzia politycznego, które byłoby odpowiednie dla nich wszystkich. Należy wybrać i zastosować w skoordynowany sposób odpowiedni instrument polityki lub połączenie instrumentów dobrane dla konkretnego przypadku, które byłoby właściwe dla kilku obszarów polityki (na przykład dla prawodawstwa dotyczącego projektowania produktów, pułapów emisji, oznakowania, środków fiskalnych, dobrowolnych zobowiązań przemysłu itd.). Aby zrobić z tych instrumentów jak najlepszy użytek, należy zaangażować szerokie grono zainteresowanych podmiotów, w tym decydentów, przedsiębiorców i konsumentów.

Przyjęty w 2003 r. komunikat w sprawie ZPP poprzedziły badania przygotowawcze w 1998 r. i zielona księga w sprawie ZPP² w 2001 r. Komunikat doprecyzował cel ZPP i ustanowił pięć

¹ COM (2003) 302.

² COM (2001) 68.

„zasad” ZPP: 1) podejście oparte na cyklu życia produktów; 2) współdziałanie z rynkiem; 3) zaangażowanie szerokiego grona zainteresowanych podmiotów; 4) ciągłe ulepszanie produktów; 5) korzystanie z instrumentów polityki w sposób skoordynowany. Zintegrowana polityka produktowa (ZPP) miała być realizowana poprzez trzy strategiczne działania:

- **Przyczynianie się** do działań nadrzędnych, w szczególności do strategii zrównoważonego rozwoju UE³, szóstego programu działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego⁴ oraz 10-letnich ram Narodów Zjednoczonych dla programów dotyczących zrównoważonej produkcji i konsumpcji⁵.
- **Uzupełnianie** istniejących polityk dotyczących produktów przez wyznaczenie ram dla rozważania problemów środowiska w kontekście cyklu życia produktów.
- **Wzmacnianie** koordynacji i spójności instrumentów polityki produktowej w dziedzinie środowiska.

I tak w ramach samej zintegrowanej polityki produktowej zazwyczaj rezygnuje się z konkretnych działań dotyczących poszczególnych produktów⁶, by wyznaczyć raczej ramy pojęciowe, wytyczne i instrumenty dla szerokiego wachlarza polityk i dla różnych podmiotów. W komunikacie wskazano możliwe obszary działania i zasugerowano zakres odpowiedzialności głównych grup zainteresowanych podmiotów.

Rada ministrów środowiska⁷ przyjęła z zadowoleniem tę inicjatywę i poparła „...pragnienie zachęcenia zainteresowanych podmiotów, by uwzględniały w swoich celach politycznych zmniejszenie wpływu produktów na środowisko, czego celem jest ciągłe ulepszanie produktów i usług...”

Od tamtego wydarzenia koncepcję i instrumenty zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) stosowano w praktyce na każdym szczeblu politycznym, z udziałem, w różnym stopniu, przemysłu i innych zainteresowanych podmiotów.

2. STAN REALIZACJI

Obecnie zasady ZPP stanowią część wielu inicjatyw, a przeprowadzone badania i stworzone narzędzia, nakreślone w komunikacie, są szeroko stosowane. Jednak inicjatywy te rzadko zawierają wyraźne odesłania do ZPP. To, jak przyjmowane jest podejście ZPP, musi być zatem oceniane raczej na podstawie treści polityk niż na podstawie wyraźnych odesłań. Od chwili utworzenia polityki produktowej wzrosły także znacznie ambicje jej uspołnienienia, co stało się częścią szerszego dążenia do „lepszich uregulowań prawnych”⁸. W istocie zasady zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) zostały z powodzeniem umieszczone w nadrzędnych ramach **polityki na rzecz zrównoważonej konsumpcji i**

³ Odnowiona strategia dotycząca trwałego rozwoju z dnia 9 czerwca 2006 r. nr 10117/06.

⁴ COM (2001) 31.

⁵ Zob. http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_scpp/scpp_tenyearframprog.shtml

⁶ Przeprowadzono natomiast dwa projekty pilotażowe, aby przetestować, czy przyjęte podejście jest zasadne i zdobyć doświadczenie w jego stosowaniu. Wybrano telefony komórkowe i krzesła ogrodowe z drewna tropikalnego, nie biorąc pod uwagę, na ile ważny jest wpływ na środowisko tych produktów i spodziewanego stopnia ich ulepszenia. Zob. <http://ec.europa.eu/environment/ipp/pilot.htm>.

⁷ Konkluzje Rady z dnia 12 listopada 2003 r. w sprawie zintegrowanej polityki produktowej.

⁸ COM (2005) 97.

produkcji/zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP), a dokładniej w planie działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej na 2008 r. (SCP/SIP)⁹. Uwzględniono tym samym proces, który rozpoczął się wraz z komunikatem ZPP i kontynuowano go skutecznie.

Wybiegając w przyszłość, wydaje się właściwe, by w dalszym stopniu integrować obydwa procesy i uznać zintegrowaną politykę produktową za istotne zadanie w ramach polityki na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji/zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP).

2.1. PRZYKŁADY WDRAŻANIA ZPP NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM

Kilka inicjatyw politycznych podjętych po przyjęciu komunikatu w sprawie ZPP odzwierciedla podejście ZPP ukierunkowane na bardziej ekologiczne produkty w całym cyklu ich życia.

Plan działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) łączy instrumenty zintegrowanej polityki produktowej, by stworzyć spójny pakiet działań politycznych na rzecz bardziej ekologicznych produktów i bardziej przemyślnych modeli konsumpcji. Jest to zatem główny wkład we wdrażanie na szczeblu wspólnotowym takich instrumentów ZPP jak między innymi: prawodawstwo dotyczące **ciągłego ulepszania projektów produktów**, w połączeniu ze zreformowanymi programami dotyczącymi **oznakowania**, aby wspierać zapotrzebowanie konsumentów na produkty o bardzo wysokiej efektywności środowiskowej, ramy prawne dla **ekologicznych zamówień publicznych** na towary i usługi oraz możliwość wprowadzenia zachęt finansowych do pobudzenia zapotrzebowania na ekologiczne produkty. Ponadto **forum detalistów**, ustanowione w ramach planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP), wdraża instrument ZPP dotyczący bardziej **ekologicznych zakupów przedsiębiorstw** i zapewnia współpracę między różnymi zainteresowanymi podmiotami, by dostarczać konsumentom pełniejszych informacji na temat zgodności produktów z zasadą zrównoważonego rozwoju¹⁰.

Dyrektywa w sprawie ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię stanowiła bezpośrednie przeniesienie zasad ZPP do prawodawstwa dotyczącego projektowania produktów. Zakres jej stosowania został rozszerzony w 2009 r. tak, by objąć więcej grup produktów (produkty związane z energią) w kontekście planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP).¹¹

Nowa **dyrektywa ramowa w sprawie odpadów**¹² nadaje moc prawną kilku elementom zintegrowanej polityki produktowej (ZPP), a w szczególności wymogowi, aby polityka w dziedzinie odpadów uwzględniała cały cykl życia surowców. Podejście oparte na cyklu życia

⁹ COM (2008) 397

¹⁰ Detaliści, będący cennym pośrednikiem między producentami i konsumentami, będą musieli we współpracy z producentami zapewnić odpowiednie oznakowania i informacje na produktach, tak by przyczynić się do skierowania zainteresowania w stronę produktów odpowiadających bardziej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Przedstawiona informacja dotycząca ochrony środowiska powinna być łatwa do zrozumienia, jednoznaczna i nie wprowadzać w błąd konsumenta ani nie być dla niego myląca.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

¹² Dyrektywa 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpadów.

produktów przyczyniło się do brzmienia przepisu **dyrektywy w sprawie baterii**¹³, który zezwala na unieszkodliwienie zamiast recyklingu tylko w takich przypadkach, gdy jest ono bardziej korzystne dla środowiska z punktu widzenia całego cyklu życia produktów.

Strategia tematyczna dotycząca zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych¹⁴ oraz **strategia tematyczna** w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu¹⁵ propagują podejście oparte na cyklu życia produktów, a także zawierają wezwanie do ciągłego ulepszania produktów oraz zasadę współdziałania z rynkiem. Przykład tego stanowi zawarty w strategii w sprawie odpadów apel o silne rynki recyklingu w UE.

Bezpośrednio po przyjęciu komunikatu w sprawie ZPP Komisja rozpoczęła prace nad budową **europejskiej platformy oceny cyklu życia produktów (LCA)**, europejskiej referencyjnej bazy danych na temat cyklu życia produktów, podlegającej kontroli jakości, oraz nad opracowaniem podręcznika do oceny cyklu życia produktów (LCA). Trwają prace nad opracowaniem szczegółowych wytycznych do stosowania podejścia opartego na cyklu życia produktów w konkretnych obszarach polityki, które uwzględniałoby także w pełni wymiar międzynarodowy. Dodatkowo w ramach dwóch **projektów pilotażowych**, w których uczestnictwo było dobrowolne, badano aspekty praktyczne zintegrowanej polityki produktowej (ZPP), a zwłaszcza podejścia opartego na cyklu życia produktów¹⁶, a ich efektem były dobrowolne zobowiązania przemysłu w tej dziedzinie.

Aby skuteczniej **ukierunkować politykę**, Komisja dokonała oceny, jakie produkty najsilniej oddziałują na środowisko i jakie warianty ich ulepszenia są dostępne¹⁷. Na skutek tej oceny szczególny nacisk położono na budownictwo mieszkaniowe, transport i produkty żywnościowe. To zainteresowanie jest pogłębiane m.in. w ramach prac utworzonego niedawno (w 2009 r.) i skupiającego wiele zainteresowanych podmiotów **Europejskiego Okrągłego Stołu na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) żywności**¹⁸, a także dzięki stronie internetowej BUILD-UP.¹⁹

Inicjatywa dotycząca **ryнку pionierskiego recyklingu** ma na celu pobudzenie popytu na wyroby zawierające surowce pochodzące z recyklingu, które ze względu na uwzględnianie cyklu życia produktów przyniosą korzyść środowisku. **Rynek pionierski produktów**

¹³ Dyrektywa 2008/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii, akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów.

¹⁴ COM (2005) 670.

¹⁵ COM (2005) 666.

¹⁶ Zob. <http://ec.europa.eu/environment/ipp/pilot.htm>.

¹⁷ Zob. http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/sustainable_development/susproc.cfm

¹⁸ Europejski Okrągły Stół na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) żywności to proces skupiający wiele zainteresowanych podmiotów, mający na celu: i) identyfikację wiarygodnych naukowo i jednorodnych metodologii dokonywania oceny oddziaływania na środowisko produktów żywnościowych i napojów, biorąc pod uwagę cały cykl życia tych produktów; ii) identyfikację odpowiednich narzędzi komunikacji z konsumentami i innymi zainteresowanymi podmiotami; iii) dążenie do ciągłej ulepszenia, pod względem ochrony środowiska, produktów żywnościowych i napojów, które dotyczyć będzie całego łańcucha dostaw.

¹⁹ Na stronie internetowej Build-up specjaliści branży budowlanej, władze lokalne i użytkownicy budynków mogą wymieniać się doświadczeniami dotyczącymi sposobów zmniejszania zużycia energii w budynkach, zob. <http://www.buildup.eu/>. Komisja Europejska podjęła również wspólne działanie z przedstawicielami państw członkowskich, mające na celu wymianę najlepszych praktyk związanych z wdrażaniem dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Dz. U. L 65 z 4. 1.2003 s. 1.

pochodzenia biologicznego ma służyć wspomaganie prac nad produktami, które odpowiadają zasadzie zrównoważonego rozwoju, wytwarzanymi z surowców odnawialnych, takimi jak np. chemikalia i tworzywa sztuczne pochodzenia biologicznego.²⁰

W ramach szóstego i siódmego programu ramowego w dziedzinie badań finansowana jest pewna liczba projektów badawczych mających na celu realizację zintegrowanej polityki produktowej (ZPP), zwłaszcza w dziedzinie doskonalenia metodologii oceny cyklu życia produktów, ekoprojektu, ekologii przemysłowej, zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu, biorafinerii i zrównoważonej konsumpcji.

2.2. PRZYKŁADY WDRAŻANIA ZPP NA SZCZEBLU PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Koncepcja zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) jest silnie ugruntowana w działaniach państw członkowskich, prowadzonych często w bliskim związku z działaniami na szczeblu Wspólnoty.

Transpozycja i **wdrażanie prawodawstwa wspólnotowego** zawierającego elementy zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) stanowi zasadniczy wkład państw członkowskich w ZPP. Przykładem jest prawodawstwo dotyczące projektowania i oznakowania produktu oraz **internalizacja kosztów środowiskowych** poprzez programy odpowiedzialności producentów. Krajowe inicjatywy na rzecz internalizacji kosztów środowiskowych polegają na wprowadzeniu w różnych państwach członkowskich systemów ekopodatków.

Państwa członkowskie podjęły działania na rzecz **wzmocnienia popytu na lepsze produkty**, szczególnie w dziedzinie ekologicznych zamówień publicznych. Działania prowadzone przez siedem najlepiej radzących sobie państw członkowskich doprowadziły do podwyższenia europejskiej średniej ekologicznych zamówień publicznych do 45% pod względem wartości, czego rezultatem było np. zmniejszenie emisji CO₂ o 25%, a zarazem do zmniejszenia kosztów cyklu życia produktów o 1%. Niemcy postawiły sobie za cel, aby do 2010 r. rząd realizował 100% zamówień z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Cel w postaci **lepszego informowania konsumentów** realizowany jest przez wiele państw członkowskich. Oprócz europejskiego oznakowania ekologicznego, blisko połowa z nich posiada krajowe systemy oznakowania ekologicznego, z których najskuteczniejsze obejmują 10 000 produktów wytwarzanych na licencji w jednym tylko kraju. Poczyniono postępy w wielu obszarach związanych z **koordynacją i integracją polityki** na szczeblu krajowym. **Poza regularnymi spotkaniami dotyczącymi ZPP pod przewodnictwem Komisji**, umożliwiającymi systematyczną wymianę poglądów i doświadczeń, w krajach nordyckich, na przykład, powołano międzyministerialne grupy robocze, we Francji i Zjednoczonym Królestwie krajowe — wyspecjalizowane departamenty do spraw produktów i konsumpcji zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w Bawarii (Niemcy) — odpowiedni departament rządu krajowego.

Państwa członkowskie przeprowadziły **działania ukierunkowane na poszczególne produkty**. Dania, Finlandia, Szwecja i Zjednoczone Królestwo zorganizowały panele poświęcone produktom, w których udział wzięły zainteresowane podmioty z każdego etapu cyklu życia produktów. Rząd Bawarii udzielił wsparcia niektórym ekoprojektom dotyczącym poszczególnych produktów. Włochy, Dania, Niemcy, Szwecja i Francja

²⁰

COM (2007) 860.

szczególnie aktywnie dążyły również do zawierania z przemysłem **dobrowolnych umów** dotyczących określonych celów i działań.

Inicjatywy te często wspomagane są przez aktywnie prace prowadzone w dziedzinie **danych i metodologii dotyczących cyklu życia produktów**. Co najmniej jedna trzecia państw członkowskich bardzo aktywnie pracuje nad rozwojem narzędzi oraz propagowaniem podejścia opartego na cyklu życia produktów, a niektóre z nich powołały ośrodki badawcze oceny cyklu życia produktów (LCA).

Jeśli chodzi o włączenie podejścia opartego na cyklu życia produktów do działań organizacji, wszystkie państwa członkowskie dysponują środkami na rzecz propagowania **europejskiego systemu zarządzania środowiskiem EMAS**.

2.3. PRZYKŁADY WDRAŻANIA ZPP W PRZEDSIĘBIORSTWACH I U INNYCH ZAINTERESOWANYCH PODMIOTÓW

Stowarzyszenia branżowe, firmy i organizacje pozarządowe współpracują z władzami i naukowcami na szczeblu Wspólnoty oraz na szczeblu krajowym i lokalnym. Realizacja większości **działań ukierunkowanych na poszczególne produkty**, w tym własnych projektów pilotażowych Komisji, była możliwa jedynie dzięki otwartości przemysłu i organizacji pozarządowych na aktywny współudział. Przemysł przyczyniał się znacząco, i nadal się przyczynia, do **udostępniania informacji na temat cyklu życia produktów**, w szczególności poprzez dostarczanie danych do europejskiej bazy danych na temat cyklu życia produktów.

Świadomość na temat podejścia opartego na cyklu życia produktów znacznie się zwiększyła. Różne branże przemysłu coraz częściej starają się stosować podejście oparte na cyklu życia produktów, by świadomie kształtować swoje podejście do polityki produktowej oraz do sposobu komunikacji z klientami i władzami. Typowym przykładem jest „Eco-profiles” — inicjatywa europejskiego przemysłu tworzyw sztucznych. Kolejny przykład stanowi aktywny udział stowarzyszeń branżowych w opracowywaniu środków wdrażających **dyrektywę w sprawie ekoprojektu** za pośrednictwem forum konsultacyjnego. Przedsiębiorstwa w coraz większym stopniu uczestniczą także w inicjatywach na rzecz **tworzenia polityki** opartej na cyklu życia produktów, na przykład w ramach forum detalistów, Okrągłego Stołu na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) żywności oraz inicjatywy BUILD-UP.

3. DALSZE DZIAŁANIA

Ogólnie rzecz biorąc, w UE dokonał się znaczący postęp w zakresie polityki produktowej kierującej się względami ochrony środowiska naturalnego. Tym niemniej, biorąc pod uwagę, że zintegrowana polityka produktowa (ZPP) jest raczej procesem, a nie stanem ostatecznym, nadal istnieje przestrzeń dla dalszych działań. Do oczywistych wariantów działania należeć będą:

Dalsze **zwiększanie roli ZPP w polityce poszczególnych państw**. Niektóre państwa członkowskie podejmują wzorcowe działania, lecz wiele nadal pozostaje w tyle. Ponieważ ZPP jest procesem ciągłym, można zaobserwować, że stopień dokonywanych postępów jest różny. Dzieje się tak z uwagi na zmiany o szerszym zasięgu, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym, takie jak rozszerzenie UE. Kilka nowych państw członkowskich poczyniło

jednak istotne postępy, natomiast niektóre państwa członkowskie UE-15 powinny podjąć większe wysiłki.

Jeśli chodzi o **organizacje pozarządowe** z dziedziny ochrony środowiska, **organizacje konsumenckie oraz MŚP**, to należałoby dalej zachęcać je do udziału w procesach zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) i stosowania jej instrumentów, a także ułatwiać im to. Ogólnie wydaje się, że istnieje potrzeba dalszego udzielania wsparcia i prowadzenia dialogu w celu podnoszenia świadomości tego, jakie korzyści dla środowiska związane z całościowym negatywnym oddziaływaniem produktów na środowisko może przynieść podejście oparte na cyklu życia produktów. Z wielu paneli poświęconych produktom i projektów pilotażowych wynika, że można to osiągnąć szczególnie skutecznie poprzez współpracę w konkretnych przypadkach.

Jak już wskazano w komunikacie w sprawie ZPP, koncepcję tę można zastosować do ulepszenia pod względem wpływu na środowisko **produktów i usług innych niż przemysłowe**. Inicjatywy w tym kierunku uruchamiano w kontekście planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) i należały do nich wspomniane już forum detalistów i Europejski Okrągły Stół na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP) żywności.

Instrumenty ZPP dotyczące opodatkowania i dotacji nie zostały jeszcze zastosowane na szczeblu Wspólnoty.

4. INICJATYWY POLITYCZNE W RAMACH ZINTEGROWANEJ POLITYKI PRODUKTOWEJ (ZPP) W PLANIE DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEJ KONSUMPCJI I PRODUKCJI ORAZ ZRÓWNOWAŻONEJ POLITYKI PRZEMYSŁOWEJ

Koncepcja zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) była przygotowywana przez Komisję w czasie prac nad nowymi ważkimi inicjatywami z zakresu polityki ochrony środowiska, które wyznaczały przejście od działań mających na celu likwidację skutków do działań zapobiegawczych. Na szczeblu wspólnotowym do zastosowania tej koncepcji w polityce dotyczącej zasobów naturalnych i odpadów nawoływał szósty program działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego (6. EAP). Na szczeblu międzynarodowym zwrócono uwagę decydentów na działania w zakresie zrównoważonych modeli produkcji i konsumpcji w trakcie światowego szczytu w Johannesburgu.

Uwzględniając, że wiele problemów dla środowiska spowodowanych jest stale rosnącą liczbą i coraz szerszym asortymentem produktów i materiałów w handlu światowym, ZPP została uznana za politykę uzupełniającą sektorowe rozwiązania środowiskowe w dziedzinie odpadów, wody, powietrza i chemikaliów.

Dwa lata po zatwierdzeniu przez Radę komunikatu w sprawie ZPP, Komisja przedstawiła strategię tematyczne dotyczące zasobów naturalnych oraz odpadów, sformułowane w oparciu o zasady ZPP w tych dziedzinach. Po kolejnych dwóch latach Komisja wydała dokument konsultacyjny w sprawie przyszłego planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP), a w następnym roku ten plan przyjęła.

Plan działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) przewiduje dokonanie przeglądu niektórych jego elementów, a także

jego samego przed 2012 r., utrzymując w ten sposób wezwanie do konkretnego działania na rzecz wdrożenia instrumentów ZPP na wysokiej pozycji na liście zadań politycznych.

5. WNIOSKI

ZPP ma na celu wykorzystanie najbardziej dogodnych instrumentów polityki dla potrzeb ciągłej poprawy produktów. Jest to raczej proces ciągły, a nie stan ostateczny. Wymaga on wysokiego poziomu uświadomienia wśród decydentów i innych zainteresowanych podmiotów oraz gotowości do przełożenia tej świadomości na codzienne konkretne działanie.

Podejście ZPP przyczyniło się znacząco do rozwoju kilku dziedzin polityki ochrony środowiska, w tym dziedziny projektowania produktów, wykorzystania zasobów naturalnych oraz gospodarowania odpadami. Państwa członkowskie, przemysł i inne zainteresowane podmioty działały aktywnie na rzecz wdrażania tego podejścia poprzez bezpośredni udział na szczeblu wspólnotowym, transpozycję prawodawstwa wspólnotowego, umotywowane gospodarczo działania i inne inicjatywy własne.

Jeśli chodzi o włączanie założeń zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) do innych polityk, to trudno je udokumentować, ponieważ nowo opracowywane polityki rzadko zawierają wyraźne odesłanie do ZPP. Ogólnie rzecz biorąc, dokonał się jednak znaczący postęp w zakresie przyjmowania podejścia opartego na cyklu życia przez kluczowe gałęzie przemysłu i decydentów, a także w zakresie dostępności danych dotyczących cyklu życia produktów oraz zgodności co do metodologii. Poczyniono też istotne postępy w identyfikowaniu produktów najlepiej nadających się do ulepszenia oraz możliwych środków służących ich ulepszeniu.

Obecnie głównymi elementami planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) są informowanie konsumentów, prawodawstwo dotyczące ekoprojektu, czysta produkcja i ekologiczne zamówienia publiczne. Plan działania SCP/SIP stanowi dalszy etap procesu zapoczątkowanego przez komunikat w sprawie ZPP, a jego celem jest dalsze uwalnianie potencjału rynku pod kątem produktów zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz propagowanie bardziej racjonalnej konsumpcji. Planowany na 2012 r. przegląd tego planu działania stanowić będzie doskonałą sposobność do dalszej oceny rozwoju zintegrowanej polityki produktowej (ZPP).